

werkloos zijn" (p. 78).

1. IVA, *Onderzoek onder werklozen*, Tilburg 1976.

Dick van Haaster

DE EKONOMISCHE RELATIE TUSSEN NEDERLAND EN DE BONDSREPUBLIEK DUITSLAND

Een onderzoek in een beginstadium; een verzoek om informatie.

Vorig studiejaar was het mogelijk om aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Amsterdam het vak "Politieke Economie van de Internationale Betrekkingen" te volgen. Er zijn toen een groot aantal theoretische werkstukken geschreven door de ongeveer 25 deelnemers.

Aan het begin van dit studiejaar is besloten om de theoretische kennis die we opgedaan hadden praktisch aan te gaan wenden. Gekozen is voor het onderzoek van een brandende kwestie: de economische relatie tussen Nederland en de B(onds)R(epubliek)D(uitsland). Daarvoor is allereerst een onderzoek naar de ontwikkelingen die zich in de BRD-zelf voordoen van belang. Hoe heeft het zich een voorsprong op andere landen kunnen veroveren? Als er sprake is van een westduitse hegemonie binnen Europa dan moet die afgeleid worden uit de aard van het na-oorlogse accumulatie-proces en de klassestrijd. Was de economische uitgangspositie aan het begin van de wereldkrisis in die zin gunstig voor het duitse kapitaal dat het de gevolgen van de crisis kon afwentelen op het kapitaal in andere landen? (Op dit gebied heeft overigens in de BRD al uitvoerige studie plaatsgevonden).

Tegen de achtergrond van deze ontwikkelingen in de BRD willen we ons onderzoek op de volgende punten toespitsen. Daarbij gaat het erom inzicht te krijgen in de invloed hiervan op de positie van de nederlandse bevolking.

+ In welke mate zijn frakties van het nederlandse kapitaal georiënteerd op de BRD en andersom. Met het oog daarop hebben we het plan de sektorsgewijze

samenstelling van het import- / exportpakket en de ontwikkelingen daarin te gaan bekijken en na te gaan hoe groot de concentratiegraad in de diverse sectoren is. Naast deze analyse van het warenverkeer willen we het kapitaalverkeer onderzoeken, ook weer op sectoren, concentratiegraden en dergelijke. We willen hiermee een overzicht krijgen van het aantal arbeidsplaatsen dat verbonden is aan onze betrekkingen met de BRD.

- + Welke invloed hebben de betrekkingen met de BRD op de economische politiek van de nederlandse overheid. Bijvoorbeeld wat betreft de één-procentsnorm van Zijlstra, waardoor het inflatiepercentage in Nederland niet al te zeer van het lage percentage in de BRD zou moeten afwijken. Ook de keuze voor de 'harde gulden' staat wellicht niet los van de duitse politiek ten aanzien van de Mark.
- + Wat is de invloed van het uitzonderlijk lage inflatiepercentage (zelfs in de inflatie-top-jaren bleef het in de BRD onder de 7%) op de loononderhandelingen in de 'partner-landen'.

Op grond van deze onderzoeken willen we tot een inzicht komen in de effecten van de duitse economiese en politieke expansie op de positie van de nederlandse bevolking.

We hebben hier afgezien van een weergave van de resultaten die ons onderzoek op dit moment heeft afgeworpen, omdat ze op dit moment nog fragmentarisch en onbeperkt zijn. Ons voornemen is te zijner tijd een verslag naar buiten te brengen. Omdat er in Nederland, voor zover we weten, bijzonder weinig studie op dit onderwerp verricht is, willen we een ieder, die weet van onderzoek wat wél al verricht is, oproepen ons dit te laten weten. We hopen zo snel mogelijk bericht daarover op onderstaand adres te ontvangen.

C. van Reenen,
Czaar Peterstraat 153Hs.,
Amsterdam (tel: 020-233306)